

Mihail Seslavinskin kertomus

POLARIS

(katkelma)

Kaisliikkokissa Polaris istui mietteissään iäkkään suomalaisen maanviljelijän Juho Järvisen talon edessä pystymättä ymmärtämään miten tähän oikein pitäisi suhtautua. Järvinen oli paikkakunnan vanhoja asukkaita. Hänen isoisänsä isä oli asettunut seudulle Venäjän keisarikunnan aikaan ja alkanut kasvattaa kanoja, hanhia ja lehmiä. Hän oli toimittanut liha- ja maitotuotteita venäläisille huvila-asukkaille kahdenkymmenen kilometrin säteellä Imatralta ja pystynyt saamallaan rahoilla sekä elättämään perheensä että hankkimaan pikkuhiljaa omistukseensa metsä- ja peltomaita. Loppujen lopuksi hän oli omistanut neljäsosan Kotaniemestä. Lisäksi hän oli ostanut pienen saaren joka oli noin kolmensadan metrin päässä rannasta eräässä Saimaan lahdessa. Lokakuun sosialistisen vallankumouksen jälkeen venäläiset huvila-asukkaat olivat kuitenkin kaikonneet, eivätkä Imatran ja Lappeenrannan vakinaiset asukkaat tuottaneet yhtä suuria tuloja. Talvisodan ja toisen maailmansodan jälkeen seutu autioitui niin, että Järvinen tuli hädin tuskin toimeen.

Polaris syntyi kuusi vuotta sitten, kun seutu 2000-luvun venäläisten matkailijoiden ryntäyksen ansiosta oli jälleen herännyt elon ja muuttunut heidän valtavaksi kauppakeskukseksi. Ehtymättömälle asiakastulvalle rakennettiin

Lappeenrannan laidoilte uusia jättimäisiä tavarataloja, ja myös kaupungin keskustan kaduilla ja kaupoissa kuuli venäjän kieltä lähes enemmän kuin suomea.

Järvistä kunnioitettiin esi-isänsä traditioiden jatkajana ja perinteisen suomalaisen kulttuurin edustajana. Hän asui tilallaan ympäri vuoden – toisin kuin vierailevat huvila-asukkaat – ja hoiti edelleen pientä lehmälaumaa. Polaris puolestaan saattoi lämmitellä maatilaa heinäkaasoissa aina kun pakkaset yltyivät ankariksi. Lehmät pitivät Polarista isokokoisena kotikissana eivätkä vastustelleet kun tämä lämmitteli niiden kylkiä vasten. Maatila oli yleensäkin kaikenlaisten eläinten turvapaikka. Linnut asustivat puihin ripustetuissa pöntöissä ja saivat kyllikseen syötävää lintulaudoilta ja lehmien parsista.

Mutta Järvisellä oli yksi omituinen erityispiirre: hän ei inhonnut hiiriä.

Kaikki tavalliset Kotaniemen asukkaat olivat jo ajat sitten hankkineet taloihinsa korkeataajuista ääntä lähettäviä hiirenkarkottimia, jotka oli ostettu paikallisista ”Robin Hood” -halpahalleista. Karkottimet olivat hyvin tehokkaita, ja hiiret pyörivät mökkien ympärillä uskaltamatta tunkeutua sisään. Ja silloin ne joutuivat Polariksen saaliiksi – tämä kun tunsu kaikki mökkien kulkureitit ja hiirenpesät kuin omat viisi kynttään. Mutta jos talvi oli runsasluminen ja jos asukkaat kävivät mökeissään harvoin eivätkä hajottaneet kinoksia, hiiriä oli jokseenkin mahdotonta saada näppeihinsä. Silloin Polariksella ei ollut muuta toivoa kuin maatila, jonka tiet aurattiin säännöllisesti. Mutta koska maanviljelijän talossa ei ollut hiirenkarkotinta, hiiret asettuivat talon kellariin tai jopa asuinhuoneiden nurkkauksiin. Sinne Polariksella ei ollut pääsyä. Erityisesti sitä ärsytti, että talossa oli kyllä oma kissa, nimeltään Heikka, mutta korkean viidentoista vuoden ikänsä takia se ei jahdannut hiiriä vaan makoili päivät pitkät joko uunin luona tai vanhassa nojatuolissa emännän kudelman vieressä. Heikasta ei ollut edes Polariksen luontaisten viettien tyydyttäjäksi, koska se ei juurikaan poistunut talosta eikä muutenkaan herättänyt kuin pelkkää kissamaista sääliä.

Kaikesta huolimatta Polaris suhtautui Järviseen varsin myönteisesti.